Rezumate

Tipare de comportament în sistemele de pensii, partea a II-a

ÁGOSTON REGULY

Partea a doua a acestui studiu compară sistemele de pensii din patru ţări (Germania, Franţa, Anglia şi Ungaria), pe baza modelului prezentat în prima parte. Studiul prezintă trei concluzii importante: 1. Modelul "pay-as-you-go" descrie corect relaţia dintre schimbările demografice şi contribuţii; 2. Modelul "mandatory fully-funded" arată tipare de comportament asertiv în sistemele de pensii din Anglia, Germania şi Franţa, cu o rată de contribuţie fixă şi o populaţie în schimbare; 3. Pe baza schimbărilor de populaţie, prezentăm tipare de comportament în modelul "voluntary fully-funded" care pot conduce la un sistem sustenabil. Demonstrăm diferenţele dintre tiparele de comportament ideal şi real din ţările studiate. Dacă modelele sunt de încredere, putem întreba în ce măsură generaţia în vârstă de muncă din aceste ţări va purta grijă sistemului de pensii pentru a permite generaţiilor următoare acelaşi nivel de consum?

Cuvinte cheie: sistem de pensii, economie comportamentală, model OLG, sustenabilitate, raţionalitate, altruism

Coduri JEL: H30, H55, J32

Funcţionarea camerelor de comerţ – o perspectivă internaţională

ERIKA SZILÁGYINÉ DR. FÜLÖP

Unul dintre obiectivele de politică economică ale guvernului maghiar şi a statelor membre ale UE este promovarea întreprinderilor micro, mici şi mijlocii, în care camerele de comerţ pot juca un rol foarte important. După cunoaşterea experienţei ţărilor străine iese la iveală ce rol important au jucat, şi joacă camerele de comerţ şi în zilele noastre în

economie, în dezvoltarea afacerilor şi în domeniul reprezentării intereselor, astfel încât existenţa lor nu poate fi pusă la îndoială. În prezent în camerele de comerţ din Ungaria administraţia, sarcinile ad hoc şi presiunea termenelor scurte privează membrii de la ceea ce au nevoie cel mai mult: de perspectivele de termen mediu, de o perspectivă globală, mai largă ca cea locală. Totodată şi administraţia publică caută partener profesionist în organizaţia de reprezentanţă. Soluţia ar putea fi afilierea obligatorie, ceea ce este principala caracteristică a unui model de camere de comerţ, astfel asigurând participarea deplină a organizaţiilor din sectorul public, precum şi asigurarea guvernului cu informaţii, date utile de bază, care ar ajuta pregătirea măsurilor, strategiei.

Cuvinte cheie: camera de comerţ, reprezentarea intereselor, organism public

Coduri JEL: K39

Studierea legăturilor dintre atitudini financiare şi caracteristici demografice pe baza unei anchete realizate pe un eşantion de studenţi din Ungaria

ILDIKÓ ÉVA KOVÁCS – NIKOLETT MIHÁLY – ARANKA MÉSZÁROS – IMRE MADARÁSZ

În ultimii ani au apărut în Ungaria mai multe studii despre atitudinile şi comportamentul financiar al tinerilor. Cultura financiară, comportamentul şi atitudinile unei persoane pot avea un impact semnificativ asupra bunăstării financiare al acestuia, iar efectul socializării primare, atitudinile părinţilor pot avea o importanţă majoră. Subiectul are o relevanţă specifică în Europa Centrală şi de Est, deoarece schimbarea mediului economic şi al sistemului de valori obligă tinerii să adopte metode noi de gestionare a banilor, care presupun abilităţi şi atitudini diferite de cel al părinţilor. Acest studiu prezintă principalele rezultate din literatura de specialitate, precum şi rezultatele unei anchete realizate în rândul studenţilor din Ungaria, folosind metoda MAS (Money Attitude Scale) lui Yamauchi şi Templer. Analiza focalizează pe variaţiile atitudinilor financiare şi comportamenului studenţilor în funcţie de ca-

racteristici demografice şi diversitatea metodelor de economisire. Rezultatele noastre confirmă tendinţele şi relaţiile dintre atitudinile financiare şi caracteristici demografice (sex, vârstă, educaţie, venituri etc.) prezentate în literatura de specialitate.

Cuvinte cheie: atitudini financiare, măsurarea atitudinilor financiare, Money Attitude Scale (MAS), caracteristici demografice, cultură financiară

Coduri JEL: D03, D12, D14, J10, J16

Teoriile concurenţei economice şi dreptul concurenţei

ANDRÁS PÉTER

Studiul se ocupă cu teoriile concurenţei economice în strânsă legătură cu dreptul concurenţei. Face analiza trăsăturilor concurenţei perfecte şi a concurenţei monopoliste imperfecte pe baza concepţiilor autorilor originali. Scoate în evidenţă legătura existentă dintre concurenţa economică şi dreptul concurenţei în sensul în care legea concurenţei din România şi Ungaria reflectă conţinutul economic al concurenţei. Un loc important ocupă în lucrare concepţiile lui Adam Smith, Széchenyi István si Wesselényi Miklós, în primul rând referitoare la întrebarea ce, cât, cum şi pentru cine produc întreprinzătorii în condiţiile economiei de piaţă. Concurenţa perfectă este analizată în concepţia lui Walras în strânsă corelaţie cu principiul optimului economic al lui Pareto.

Formele avansate ale concurenţei libere, concurenţa imperfectă şi monopolistă este analizată de către autor pe baza viziunii lui J. Robinson şi Chamberlin, scoţând în evidenţă influenţa nefastă a preţului ridicat de monopol asupra consumatorilor.

Cuvinte cheie: concurenţă perfectă, drept concurenţial, Punctul Kournot, economia de piaţă, concurenţă monopolistă

Coduri JEL: K29, M21, O57

Abstracts

Behavioural patterns in retirement systems, part II.

ÁGOSTON REGULY

The second part of this study compares the pension systems of four different countries based on the first part's models: German, French, English and Hungarian. There are three important conclusions in this paper: 1. The pay-as-you-go model accurately describes the relation between demographic changes and contributions; 2. The mandatory fully-funded model shows assertive behavioral patterns in the pension systems of England, Germany and France with a fixed contribution ratio and a changing population; 3. Based on the changes in the population, we show behavioral patterns in the voluntary fully-funded model that yield a sustainable system. We demonstrate the contrast between the ideal and the actual behavioral patterns in these countries. If models are reliable, then looking at the future, we can ask: will the working generation take care of the future pension system with placing the same emphasis on the next generation's consumptions as on their own in these countries?

Keywords: pension system, behavioural economics, OLG model, sustainable growth, rationality, altruism

JEL classification: H30, H55, J32

The activity of chambers of commerce – an international perspective

ERIKA SZILÁGYINÉ DR. FÜLÖP

One of the economical and political aims of the Hungarian government and the European Union (EU) is improving and supporting the micro, small and medium-sized ventures, in which the chambers can play an essential part. After learning from the experience of foreign countries, it turns out how important role they had and still have in the

area of economy and venture development as well as in the field of corporate interest. Thus, their existence cannot be questioned. At the moment, however, they are forced to concentrate on ad hoc duties and short-term planning instead of their original and most important function: making it possible for their members to have mid-term concepts, views on markets outside our borderlines. At the same time, the public administration also intends to find a professional partner in the entrepreneurial bodies. The solution could be an obligatory membership, which is the main feature of the public chamber model. It would ensure the overall participation of the organizations in the supply of public tasks. Furthermore, some exploitable basic data would be at governmental disposal, which could be useful at its strategic and legal preparations.

Keywords: chamber of commerce, representation of interests, public body

JEL classification: K39

Study of the relationship between financial attitudes and demographic features based on a survey undertaken on a sample of Hungarian students

ILDIKÓ ÉVA KOVÁCS – NIKOLETT MIHÁLY – ARANKA MÉSZÁROS – IMRE MADARÁSZ

In recent years, more and more studies in Hungary focus on the financial attitudes and behaviour of the younger generation. Financial literacy, the way in which a person behaves, and their attitudes will have a significant impact on a person's financial well-being.

The primary socialization effect from parents formulating the financial attitudes are of great importance. This issue is particularly relevant in Central and Eastern Europe, because the changes in the economic environment and in the corresponding values require young people to manage finances in a new way, as well as skills and attitudes which are different from those their parents were supposed to have.

This paper presents the key findings published so far, and then the

results of a survey using MAS (Money Attitude Scale) developed by Yamauchi and Templer, undertaken among Hungarian students. The analysis focuses on variations in financial attitudes and behaviour of the students by demographics and by diversification of money saving practices. Our results confirm in many ways the findings of prior research that attitudes towards money vary by demographic features (sex, age, education, income etc.) and have typical tendencies.

Keywords: financial attitudes, measuring financial attitudes, Money Attitude Scale (MAS), demographic features, financial literacy

JEL classification: D03, D12, D14, J10, J16

The theories of economic competition and competition law

ANDRÁS PÉTER

The study is about the theories of economic competition, which are in close relation with competition law. My aim was to analyze the main features of the perfect and the imperfect monopolistic competition on the basic conceptions of its most important theoreticians. I have highlighted the close relations between economics and the law representing it. Both in Hungary and Romania competition legislation is reflecting the economic approach to competition. The conceptions of Adam Smith, Széchenyi István and Wesselényi Miklós had a significant impact, mainly because they wanted to find the answers of what, how many, how and for who do the entrepreneurs produce in the conditions of market economy. Perfect competition is analyzed mainly through the conceptions of Walras in close relation to the principles of Pareto. The advanced forms of free competition, of imperfect competition and of monopolist competition are analyzed on the basis of the findings of J. Robinson and Chamberlin, who claim the adverse influence of the monopolist systems on the consumers.

Keywords: economic competition, competition law, perfect and imperfect competition, Kournot-point, monopolist systems

JEL classification: K29, M21, O57